

CENA 9 Kčs

3/1991

**PLAMENY
NA JEVIŠTÍCH**

čtěte na stranách 18-20

POZVÁNKA NA VÝLET

Plánujete si program na dovolenou? Strávíte-li ji v Československu, nepameneňte na naše zajímavá muzea. Jedno z nich, nacházející se v jihočeske Bechyni, představují první dva snímky ze série fotografií Jaromira Dočkala. Další dva obrázky zvou do Přibyslavi, města Žižkova nedaleko Havlíčkova Brodu. V něm stojí krásný renovovaný zámek plný lahúdek pro hasiče. Představuje je Stálá výstava požární ochrany a Síň CTIF. Krásné je také okolí města protnuté říčkou Sázavou. Rozhodně stojí za to strávit zde několik dní. Hasiči nabízejí i pohodlné ubytování s chutnou stravou, to vše v dostupných cenách.

3

Jaký bude vyšetřovací automobil pro požárníky?

VYŠETŘOVACÍ AUTOMOBIL ŠKODA 135 strana 3

KDY DO DÚCHODU? strana 5

Z POTU A MOZOLŮ strana 8

ORGÁNY STÁTNÍHO ODBORNÉHO DOZORU (2. část) strana 9

POJIŠTĚNÍ PRO PODNIKATELE strana 11

SÚDIT SA NEBUDŮ ... strana 14-15

PLAMENY NA JEVIŠTÍCH strana 18-20

KONCEPCE A REALITA strana 22-23

VÝBUCH V OFFENBACHU strana 24

LETIŠTNÍ POŽÁRNÍ AUTOMOBIL FLF 12000 4x4 strana 28

STÁLÉ RUBRIKY: Protiplynová služba v PO, Normy znalostí, Na pomoc velitelům, Technikům PO, Strojní služba, ...

13

Ve stálé rubrice Protiplynová služba v PO pokračuje povídání o historii této speciální oblasti

Jak oslaví Požárofila svých letošních deset let?

32

150
HOŘÍ

MAGAZÍN POŽÁRNÍKŮ

Číslo 3/1991

Ročník I.

Vydává hlavní správa Sboru PO MV ČR v nakladatelství PANORAMA, Hálkova 1, 120 72 Praha 2, pošt. schr. 75.

Šéfredaktor

Jiří Černý

Zástupce

Jana Krejčová

Odborný poradce

mjr. PO ing. Lubomír Pešek

Grafická úprava

dr. Karel Helmich

Sekretariát

Alena Šídová

Adresa redakce: Na Perštýně 11,

110 00 Praha 1, pošt. schr. 1085.

Telefon 21 21 42 10,

21 21 42 11

Telex 122612

Fax 02/220768

Tisknou Moravské tiskárny, s. p., provoz 11, Olomouc, Studentská třída 5, PSČ 771 64.

Rozšiřuje PNS. Informace o předplatném podá a objednávky přijímá každá administrace PNS, pošta a doručovatel.

Časopis vyjde v roce 1991 osmkrát. Roční předplatné je 72 korun, pololetní 36 Kčs. Cena výtisku 9 Kčs.

Nevyžádané příspěvky se nevracejí.

INDEX 47428

ISSN 0682-8467

Číslo 3/1991 bylo dáno do tisku 2. ledna 1991. Expedice 25.-27. března 1991.

K fotografii na 1. straně obálky: Spokojené požárníce z Lázu v okrese Třebíč po vítězství v okresním kole soutěže v požárním sportu. Foto František HRUŠKA

... A PŘÍŠTĚ

PROŽIL JSEM VÁLKU – co zavinila závada na elektrické instalaci sovětského tanku v Bohosudově

JISTOTA NEBO STRACH? – atomové elektrárny pohledem preventisty

RUSOBALT – požárnické muzeum v lotyšské Rize

I MY ČEKÁME NA ZÁKON – o spolupráci dobrovolných a profesionálních požárníků na Klatovsku

STATISTIKA POŽÁRNOSTI V ROCE 1990

SOS KARTY

PLUKOVNÍK PO
ing. PAVEL STOKLÁSEK
* 3. 2. 1939 † 11. 2. 1991

Pavel Stoklásek nastoupil k požárnímu útvaru v Brně v roce 1959. Toto jeho rozhodnutí významně ovlivnilo celý jeho život.

V roce 1966 byl vyslán na studium Vysoké školy požární ochrany do Moskvy. Po návratu v roce 1970 se stal náčelníkem školy požární ochrany ve Frýdku Místku. Dělal tuto funkci rád, neboť ještě sám mladý, se mohl pohybovat mezi mladými lidmi, ovlivňovat jejich další vztah k požární ochraně. Svůj vztah k práci si budoval spolu se vztahem k lidem. Ještě po letech si pamatoval jednotlivé absolventy školy, znal je i křestními jmény. Byl úspěšný, škola se rozvíjela. A tak ani příliš nepřekvapilo, když 1. května 1975 byl ministrem vnitra ČSR jmenován do funkce náčelníka hlavní správy požární ochrany MV ČSR.

Tím začala nejdelší, ale i nejtěžší etapa jeho života. Bylo mu teprve 36 let a tak především starší pracovníci k němu vzhlíželi s nedůvěrou. Těžko se toto období překonávalo, těžko se nacházely cesty.

Práce byla vždy smyslem jeho života. Uměl být všude, ráno v Praze, odpoledne v Ostravě, večer v Českých Budějovicích. Žil naplno, bez chvíle oddechu. Nutně to mělo vliv

na jeho rodinný život, na jeho zdravotní stav. Bez nadsázky, výsledky jeho poctivé práce přispěly ke zvýšení úrovně požární ochrany v České republice.

S jeho jménem zůstane navždy spojen rozvoj požárního sportu u nás. Rozšířil jej do všech útvarů, zasloužil se o vytvoření podmínek, vytvořil reprezentaci a materiálně ji zabezpečil. Chtěl však za to i výsledky.

Byl respektován i v mezinárodním měřítku a uznáván jako odborník.

Tento bohatý a prací naplněný život nezůstal bez následků. Postupně vznikaly zdravotní problémy, které si uvědomoval, ale nebral je v úvahu. Po posledním vážném varování před pěti lety se obdivuhodně vzbouřil, takže všichni propadli klamnému dojmu, že je jeho zdravotní stav v pořádku. On sám si opak nikdy nepříznal. Neuměl žít v klidu a bez vzrušení, jediné naplno.

V pondělí 18. února se do brněnského krematoria přišli naposledy rozloučit s ing. Pavlem Stokláskem členové jeho rodiny, spolupracovníci, kamarádi, přátelé a všichni, kteří jej měli rádi. Čest jeho památce. -red-

FOSPP sděluje

Na ustavující schůzi komise BOZP, která se konala dne 19. 12. 1990 v Rimavské Sobotě, bylo doporučeno:

- zpracovat Zásady uspořádání výkonu společenské kontroly nad stavem BOZP v podmínkách FOS požárníků z povolání
- zpracovat Metodiku pro funkcionáře
- projednat na HS Sboru PO MV ČR a SR ustanovení dobrovolných SIBP podle územního členění

v základních odborových organizacích k plnění úkolů v oblasti BOZP, později metodiku pracovních podmínek a prostředí

Pražští hasiči mají stále práce až nad hlavu. Náš spolupracovník Miroslav Voděra je zastihl pracovat přímo ve středu Prahy na Václavském náměstí.

Komise BOZP při FOSPP vzala na vědomí:

- informaci o používání požárnických uniforem z požár. plát. 111 609 – Uni-modrá s tím, že je po vyhodnocení Institutem hygieny a epidemiologie práce v Praze tento závěr: výskyt kožního onemocnění se dalším šetřením nepotvrdilo, profesionální dermatóza může vzniknout ojediněle v důsledku mimořádné vnímavosti postiženého, uniformy šité z požár. plát. 111 609 není nutno nadále vyřadit z užívání, řízení a šetření se ukončilo 26. 10. 1990.

Kromě tohoto plát. bylo předloženo po odzkoušení i plát. PROBÁN – zeleného odstínu s nehořlavou úpravou pro uvedené účely,

- informaci o průzkumu zdravotního zatížení příslušníků Sboru PO, který byl ve spolupráci FOSPP a HS Sboru PO MV ČR svěřen Ústavu hygieny práce uranového průmyslu Příbram, se zahájením v roce 1990 a ukončením v závěru roku 1992.

VYŠETŘOVACÍ AUTOMOBIL ŠKODA 135

Na sklonku roku 1988, v souvislosti se zahájením výroby nového účelového automobilu Škoda 135 Favorit Praktik, bylo rozhodnuto obnovit výrobu vyšetřovacího automobilu.

Po zpracování technicko-taktických požadavků byla uzavřena hospodářská smlouva se třemi organizacemi o výrobě prototypů: s drobnou provozovnou ADOS Praha, výrobním družstvem Alfa Praha a zemědělským družstvem Starojíčko, které však vzápětí od řešení úkolu odstoupilo.

V říjnu 1990 byly oba prototypy předvedeny odborné komisi složené z pracovníků OS, KS a HS Sboru PO, která měla posoudit technické vyřešení požadavků kladených na vyšetřovací automobil.

Automobil má umožňovat rychlou a bezpečnou dopravu osob na požářiště, tam provést odběr a zhodnocení odebraných vzorků, případně jejich přepravu.

V technickém řešení samotných automobilů oba řešitelé splnili požadavky zadání. Uložení příslušenství do brašen a jejich uspořádání bylo lépe hodnoceno u firmy ADOS Praha.

O tom, který vyšetřovací automobil bude vyráběn na základě schválení a určení HS Sboru PO k použití u jednotek PO, budeme informovat.

Ing. Jaroslav MADĚRA
Foto Jiří ČERNÝ

Kdy do důchodu?

Jsmo v Ústavu hygieny práce Uranového průmyslu v Příbrami, v podstatě v tepelné komoře, kde je vedoucím RNDr. Jiří Halva. Dnes zde pracují MUDr. Lubomír Kunc a ing. Petr Smítka. Je podzim a na kontrolních přístrojích jsou tři příslušníci útvaru Sboru PO ze Řevnic. Proč? Vše vysvětluje dr. Jiří Halva.

„Příslušníci prodělávají vlastně teď adaptaci na naše zátěžové testy. Pokud bych měl mluvit o našem pracovišti? Vzniklo na základě požadavků havířů. Celosvětově dochází k úbytku nerostných surovin, které se těží pořád ve větších a větších hlubinách, což znamená stále větší zátěž horníků. Dneska se na šachtách fára až do 27. patra. V té hloubce, asi tak 800 metrů, je teplota až 42°C. Což jistě není málo. Takže pokud by tam nebyla klimatizace, tak by havíři pracovali zhruba v relativní vlhkosti vzduchu mezi 80–90 procenty. V tom se prostě pracovat nedá. Naše původní vyšetření ještě s primitivní technikou ukázalo na složité a namáhavé podmínky v dolech.

Na základě těchto údajů vzniklo vlastně naše pracoviště – tepelná komora. Tady se dájí modelovat jakékoliv mikroklimatické

podmínky od teploty vody, která bývá tak kolem 12°C až do 60°C. Vlhkost vzduchu asi od 40–50 procent vlhkosti až do 100 procent, kdy tam můžeme pouštět přímo páru.

První kontakty byly navázány s armádou, která vyvíjela svoje protichemické oděvy. U vojáků je obdobná situace jako u ochránců. Čili člověk je uzavřený v ochranném oděvu, je jako v konzervě. Z psychologického hlediska se dá říct, že je na tom zhruba tak stejně jako středověký rytíř v brnění, protože když ho něco svědí – poškrábat se nemůže, když mu teče z nosu – vysmrkat se nemůže. Je ve vlastní šťávě. V oděvu je vlastně asi 100 procent vlhkost. Člověk v tomto ochranném oděvu přehřívá sám sebe, protože látka má poměrně velice dobré izolační schopnosti. Když navíc má pracovat v prostředí, kde je třeba 40–50°C, tak to už je velice složité. S požárníky jsme porovnávali tepelnou zátěž při použití různých dýchacích přístrojů.“

Pane doktore, co všechno budete dělat s požárníky?

„Jsme zatím v situaci, kdy se seznamujeme s prací požárníků. V Řevnicích nám

FEDERÁLNÍ ODBOROVÝ SVAZ
POŽÁRNÍKŮ Z POVOLÁNÍ
INFORMUJE

JAK PŘIPRAVOVAT KOLEKTIVNÍ SMLOUVY?

BEZPEČNOST, HYGIENA
A PRACOVNÍ PROSTŘEDÍ

Ke zlepšení bezpečnosti v podnicích je třeba organizovat bezpečnost (jmenování kontrolora pro bezpečnost práce anebo ustavení výboru pro bezpečnost práce) na pracovištích, jejímž úkolem bude prošetřovat úrazy, ke kterým došlo, aby se předešlo jejich opakování, kontrolovat stroje a zařízení a ověřovat, zda všechna zařízení sloužící bezpečnosti a jiné bezpečnostní pomůcky jsou v dobrém stavu a na vhodných místech, vysvětlovat rizika nově přijatým dělníkům, zejména mládeži, organizovat první pomoc, podporovat podněty pracovníků v zájmu zvýšení bezpečnosti.

Je třeba, aby zaměstnavatel podnikl přiměřená opatření, aby všeobecné podmínky na pracovištích zajišťovaly dostatečnou ochranu zdraví pracovníků a umožňovaly předcházet, omezovat anebo vyloučit rizika ohrožující zdraví pracovníků.

Reprezentativní organizace pracujících a zaměstnavatelů se zavazují, že se budou podílet na funkcích a povinnostech vyplývajících z realizace národní politiky, mající za cíl předcházet úrazům a rizikům, která vyplývají z práce, souvisejí s prací anebo k nim dochází při práci a omezovat v mezích možnosti tato rizika.

Zaměstnavatelé zajistí, že pracoviště, stroje, materiály, pracovní postupy, substance a chemické, fyzické a biologické látky, spadající pod jejich kontrolu, nebudou představovat ohrožení bezpečnosti a zdraví pracovníků. V případě potřeby zaměstnavatel poskytne ochranné oděvy a pomůcky přiměřené povahy,

aby se předešlo nebezpečí úrazů anebo ohrožení zdraví. Spolupráce zaměstnavatelů a pracovníků anebo jejich zástupců v podniku představuje významný prvek pokud jde o opatření, jež je třeba podniknout v této sféře. Opatření týkající se bezpečnosti a hygieny práce nesmí znamenat pro pracovníky žádné výlohy.

SOCIÁLNÍ SLUŽBY

Kantýny:

Kantýny poskytující jídlo jsou zřizovány v podnicích anebo v jejich blízkosti; budují se na základě společné dohody pracovníků a zaměstnavatelů. V případech, kdy není možné zřídit kantýnu, dávají se k dispozici pracovníkům společné jídelny, kde si mohou připravit anebo ohřát a konzumovat jídlo, které si s sebou přinesli; může se také počítat s bufety anebo ambulantními službami; je třeba vyhnout se tomu, aby pracovníci jedli přímo na pracovištích. Ceny jídla a jiných poživatin, jež jsou k dispozici pracovníkům, mají být rozumné a stanoveny bez zisku pro zaměstnavatele.

Ubytování pracovníků:

V případech, kdy ubytování poskytuje zaměstnavatel (např. jestliže se podnik nachází daleko od obytných center anebo jestliže povaha práce vyžaduje, aby se pracovníci dostavili na místo v krátké lhůtě), je třeba přihlížet k následujícímu:

- a) základním lidským právům, zejména odborové svobodě;
- b) národnímu zákonodárství a zvyklostem, jestliže pronájem se ruší při ukončení pracovní smlouvy anebo když se požaduje vyklizení bytu v tomto případě;
- c) ke skutečnosti, že se nájemné nesmí v žádném případě stát faktorem spekulace, a že pracovník by měl utratit za vhodné ubytování jen rozumnou část svého příjmu, ať už jako nájemné anebo splátky k získání bytu do vlastnictví. Zakazuje se poskytovat ubytování anebo společné služby na místo mzdy. Organizace pracujících a zaměstnavatelů podporují ve spolupráci s veřejnými orgány bytová družstva a jiné podobné organizace s nevýdělečnými cíli. Veřejné orgány podnikají veškerá opatření, jež mohou usnadnit nabytí bytů do vlastnictví.

SKONČENÍ PRACOVNÍHO POMĚRU

Žádný pracovník nemůže být propuštěn z podnětu zaměstnavatele pokud tu není platný důvod týkající se jeho postoje anebo chování opírající se o potřeby chodu podniku, zařízení anebo služeb. Za platný důvod propuštění neplatí:

ukazovali videozáznamy ze zásahu. Překvapilo nás, že požárníci nehasí pouze požáry, ale suplují práci záchranářů. Skutečností je, že záchranáři nemohou pracovat až do důchodového věku, který je u nás 60 let. Zatímco u požárníků je daný naprosto normální důchodový věk 60 let. Myslím si, že návrh odborového svazu, že lidi starší 50 let už nemůžou vykonávat spoustu náročných činností, je správný. Těžko předpokládat u člověka, který je tak zhruba středně fyzicky zdatný a je mu přes 50 let, že vyběhne patřičně oblečen do čtvrtého patra po žebříku a snese někoho dolů. Proto náplní našeho vyšetřování a testů by mělo být vyšetření tepelné snášenlivosti za velice nepříznivých podmínek, to znamená v protichemických a protipožárních oděvech a dýchacích přístrojích. Chtěli bychom zmapovat, jaká je zhruba zátěž při výcviku běžné na stanicích práci s nůžkami, práci ve výškách, skok do plachty, sportovní soutěže, speciální požárníckou činnost. V neposlední řadě se zúčastníme simulovaných poplachů až po skutečný zásah.“

Jiří ČERNÝ,
foto autor

Tak takovou hezku zbrojníci mají dobrovolníci v Helzenbachu v Německu. Účelovou stavbou zdobí patron hasičů sv. Florián.
Foto JIŘÍ ČERNÝ

- a) členství v odborové organizaci nebo účast na odborové práci mimo pracovní dobu nebo – se souhlasem zaměstnavatele – v pracovní době;
- b) skutečnost, že se pracovník ucházel, vystupuje nebo vystupoval jako zástupce pracovníků;
- c) skutečnost, že v dobré víře podal stížnost nebo se podílel na akcích proti zaměstnavateli pro údajné porušení zákonů;
- d) rasa, barva pleti, pohlaví, manželství, náboženské vyznání, politické názory, národnost nebo sociální původ.

Orgán, vytvořený na základě této kolektivní smlouvy, se bude zabývat stížnostmi pracovníků, kteří se domnívají, že byli propuštěni neoprávněně. Tento orgán bude oprávněn prošetřit důvody, uváděné zaměstnavatelem k ospravedlnění propuštění a nařídí – jestliže dospěje k závěru, že propuštění není oprávněné – přiměřené odškodnění anebo jinou formou náhrady, jestliže v mezidobí nebyl pracovník znovu přijat do práce. Pracovník má nárok na rozumnou výpovědní lhůtu anebo na kompenzující odškodnění. Během výpovědní lhůty má pracovník nárok na volno v rozumné délce – bez krácení mzdy, aby si mohl hledat zaměstnání. Na žádost pracovníka se mu vydává potvrzení uvádějící datum jeho nástupu a odchodu, povahu jeho práce anebo prací, které vykonával, bez negativních údajů.

V případě propuštění pro závažné provinění se neposkytují tato plnění. Než dojde k definitivnímu rozhodnutí, má pracovník možnost vyložit bez prodlení svůj případ za asistence zástupce.

Jestliže se uvažuje o snížení počtu pracovníků, mají být zástupci pracovníků konzultováni v dostatečném časovém předstihu ohledně celého souboru problémů. Ke snížení počtu pracovníků dojde podle přesných kritérií, zejména s přihlédnutím:

- a) k nutnosti zajistit účinný chod podniku, zařízení anebo služeb;
- b) ke schopnostem, zkušenostem, profesní kompetenci a kvalifikaci každého pracovníka;
- c) k délce jeho zaměstnání v podniku;
- d) jeho věku;
- e) jeho rodinné situaci;
- f) ke všem dalším kritériím, která byla určena.

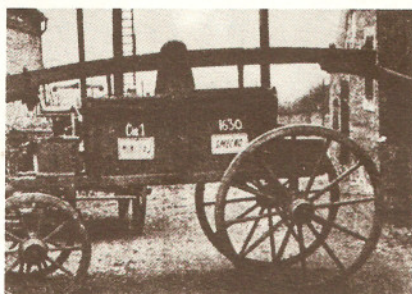
KOMUNIKOVÁNÍ MEZI VEDENÍM A PRACOVNÍKY

Veškerá politika komunikování se přizpůsobuje povaze podniku s přihlédnutím k jeho významu, složení personálu a jeho zájmům; realizuje se pravidelně ve dvojím smyslu, mezi zástupci podnikového vedení (šéf podniku, dílovedoucí, mistr atd.) a pracovníky, prostřednictvím schůzí, podnikových novin a magazínů, oběžníků, brožur, rozhlasu, televize atd., jakož i iniciativ umožňujících pracovníkům předkládat jejich podněty a vyjadřovat názory na problémy týkající se chodu podniku. Podnikové vedení bude poskytovat zejména informace ohledně následujících skutečností:

- všeobecné podmínky zaměstnání, včetně přijetí do práce, přeložení a skončení pracovního poměru;
- popis náplně jednotlivých pracovišť a jejich příslušného postavení ve struktuře podniku;
- možnosti odborné výchovy a perspektivy povýšení v podniku;
- všeobecné pracovní podmínky;
- předpisy ohledně bezpečnosti a pracovní hygieny a nařízení týkající se prevence úrazů a nemocí z povolání;
- postup vyřizování stížností, modality fungování a podmínky využití; – fungování sociálních služeb (lékařská péče, hygiena, kantýny, ubytování, rekreace, spojení, bankovní služby atd.);
- systémy sociálního zabezpečení anebo sociální podpory existující v podniku;
- reglementace systémů národního sociálního zabezpečení, pod které pracovníci spadají v důsledku svého zaměstnání v podniku;
- všeobecná situace podniku a perspektivy nebo plány dalšího rozvoje;
- vysvětlení rozhodnutí, která by mohla přímo nebo nepřímo ovlivnit situaci podnikových pracovníků;
- metody konzultací, diskusí a spolupráce mezi podnikovým vedením a jeho zástupci na jedné straně, a pracovníky a jejich zástupci na straně druhé;
- otázky, které byly předmětem jednání buď v podniku anebo jsou předmětem kolektivní smlouvy uzavřené na nadpodnikové úrovni.

Příště dokončení

Historie stříkaček

První zmínka je již z 15. století, kdy se používalo přístroje k hašení. Avšak takový přístroj byl zhotoven již roku 250 před naším letopočtem ve starém Egyptě od technika Ctesibia z Alexandrie a zdokonalen Heronem, rovněž z Alexandrie, ale k hašení nebyl dlouho používán. Teprve roku 1518 máme zprávu o vynálezu stříkačky, byl to Platner z Angšburku, z roku 1655 to byla Hautschova stříkačka. Roku 1664 se zmiňuje Perrault v Paříži o stříkačce s větrníkem, kterou roku 1696 mění Mariotto a později roku 1719 i Jakub Leopold z Planic. Nejstarší uchovaná stříkačka je ve východní části Graubünského kantonu ve Švýcarsku v muzeu města Ternetz. Stříkačku zhotovil již v roce 1745 místní kovář Johan Hengri.

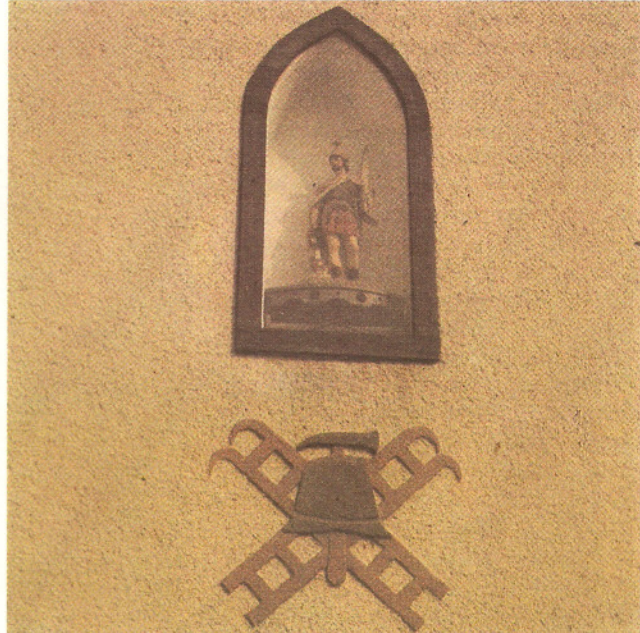
Nejstarší dřevěná stříkačka u nás byla vyrobená v roce 1630 a mělo ji Smečno. Zničena byla v druhé světové válce. (fotografie)

První zmínka, že se u nás vyráběly stříkačky dřevěné, později i mosazné pochází z 18. století. Voda se musela zpočátku ke stříkačce dovážet a nalévat ze sudu do lejty.

Jednu dřevěnou stříkačku daroval Kroměřížský kontribučenský fond asi roku 1830 pro sbor Hulín a okolí. Koncem roku 1877 pojišťovna „Slavie“ v Praze darovala městu Hulín novou jednoproudou stříkačku, která se stala základní technikou pro zdolávání požárů. Milan GARNCARZ

ONO SE UKÁ- ŽE

Upravenou zbrojnici v Únanově nedaleko Znojma zdobí hezká soška svatého Floriána.
Foto Jiří ČERNÝ

Zkusme se – aspoň telegraficky – podívat na historii hasičských žup na Příbramsku, Sedlčansku, tedy v Podbrdí.

Župa Podbrdská (9) vznikla původně jako Jednota hasičská pro okresy Hořovice až Smíchov, název „Podbrdská“ přijala v roce 1882. Sdružila – úsilím liteňského velitele sboru Jana Karáska a jineckého lékaře MUDr. Jana Mosera – 80 hasičských sborů s 2378 členy. Pro takový velký počet se rozdělila roku 1898 na župu Příbramskou, Berounskou a Dobříšskou.

Ještě před tím však: „Myšlenka zříditi v krajině Povltavské župní jednotu hasičskou, žila delší čas mezi příznivci zdejšího hasičstva. Teprve v roce 1887 nadešla příhodná chvíle . . . a zástupci sborů Slapy, Nový Knín, Korkyně, Štěchovice, Mníšek, Davle, Čisovice a Lišnice . . . po bedlivém uvážení rozhodnuto zříditi novou župu . . .“ Tak vznikla župa Kolumbusova (48) „Proud“.

Prozatímní výbor (starosta – Vladimír hrabě z Aichelburgu, náměstek – Josef Kolumbus, jednatel – Ant. Svoboda, přísedící – Jan z Kaminictzu, J. Bedřich, Fr. Čámský, V. Jánský, H. Ašermann, Fr. Příbík a další (přijal do župy i hasičské sbory Nová Ves pod Pleší – 388 činných členů); v roce 1930 sdružovala župa už 33 sborů (a v jejím čele stál od roku 1892 starosta Jos. Kolumbus, hodinář z Mníšku pod Brdy).

Župa Sedlčanská (62), sdružující 12 hasičských sborů s 572 členy, byla ustavena 7. prosince 1890. Po deseti letech měla 22 sborů a v roce 1910 už 32 sborů (r. 1930 – 47 sborů). Jejím nejstarším sborem byl sedlčanský (1869), nejmladším sbor Mezihoří. Prvním starostou župy byl Jan Kožmín (do r. 1920), po něm Jan Michálek.

Příbramská župa (102) vznikla v roce 1889 oddělením (či rozdělením) ze župy Podbrdské; sdružovala v počátku 32 sborů se 702 členy (v roce 1930 pak měla 60

sborů s 525 členy). Prvním župním starostou byl Karel Simon (který byl současně pro celé Příbramsko „otec“, garantem a podporovatelem veškeré kultury, a který ve svém nakladatelství vydával veškeré tiskoviny pro spolky a organizace; význam jeho osobnosti pro Příbramsko není dosud dostatečně oceněn). Jeho nástupcem ve funkci byl Fr. Hendrych.

Župa Dobříšská vznikla stejně jako Příbramská; o její vznik na schůzi 4. 12. 1898 měl hlavní zásluhu dobříšský učitel Jos. Kraus (sbory: Buková, Doboříš, Drevníky, Drhovy, Druhlice, Daleké Dušníky, Hříměždice, Stará Huť, Dlouhá Lhota, Nečín, Obořiště, Rosovice).

Na závěr několikrát „bohužel“. Bohužel proto, že vrcholné orgány SPO stanovily vytvořit okresní, krajské i celostátní publikace do termínu (který se nejméně šestkrát změnil) s předpokládaným obsahem (opět mnohokrát změnil). Stanovena byla (měnící se) kritéria pro publikace okresního rázu. Stěží se cos splnilo. Nebyly peníze. Dnes si nikdo nevzpomene na historii. Nikdo si neuvědomí, že ti lidé, kteří se o zachování historie, dokumentů, fotek či alb starali, mají vše doma. Často sháněli historické fotky z rodin členů hasičských sborů. Teď bez možnosti uplatnit svoji osmiletou práci čekají na možnost reprodukce originálních dokumentů.

Zůstává tedy na osobním svědomí a poctivosti všech členů: opatrovat historické věci. Nic nelikvidovat, nic nedávat do sběru. Chránit každý papírek, fotografii, každou věc ze zbrojnice. Dnes ještě není čas k jejich vydání, však „ono se ukáže“ . . .

Dr. Jiří GUTWIRTH

Znáte Společnost pro bezpečnost a hygienu práce?

Možná jste již slyšeli o její existenci. Naše společnost byla ustavena v dubnu 1990. Sdružuje členy, kteří mají zájem o soustavné zlepšování stavu bezpečnosti a hygieny práce, technické a technologické bezpečnosti na všech pracovištích. Jedná se zejména o bezpečnostní, požární a revizní techniky z celé ČSFR, kteří se scházejí a pracují v odborných sekcích podle svého profesního zaměření. Jejím cílem je prosazovat zlepšení kvalifikace, společenského postavení a ocenění odborných pracovníků v oborech BHP.

Společnosti se během krátké činnosti podařilo zaujmout místo i uznání ve společenském dění. Můžeme dnes konstatovat, že má vytvořeny podmínky pro svou existenci, navázány kontakty s partnerskými ústředními úřady a institucemi, se kterými může řešit společně zásadní otázky a problémy týkající se BHP. Chceme rozvíjet toto potřebné a společensky nutné poslání, neboť otázka odpovědnosti za zdraví a s tím související náležitosti jsou naším zájmem.

Již na ustavující konferenci byl dohodnut základní program činnosti Společnosti pro BHP. V něm byly, vedle dalších důležitých činností, přece jen rozhodující dvě hlavní otázky:

– příprava podnětů pro přijetí zákona o bezpečnosti práce
– pojednání o odbornosti bezpečnostního technika jako základním a prvořadým požadavku.

Obě tyto otázky byly naplněny.

Do letošního roku vstoupila Společnost se zcela konkrétními cíli. Dne 7. 12. 1990 se konala první řádná valná hromada, která kromě jiného projednala a schválila program činnosti Společnosti pro BHP na nejbližší dva roky. Základnou činností je Úmlu-

va č. 155 Mezinárodní organizace práce, kterou náš program plně respektuje a konkretizuje do dílčích činností. Vedle úkolů týkajících se spolupráce s orgány a institucemi na realizaci Úmluvy č. 155 pořádá Společnost pro BHP i výchovně vzdělávací akce pro odborný růst členů podle jejich potřeb a zájmů.

Dále bude Společnost svými odborníky zajišťovat odborné služby v oblasti BOZP pro organizace i soukromé podnikatele. Jedná se zejména o:

- revize a zkoušky vyhrazených technických zařízení (kotle, tlakové nádoby, elektrická vč. hromosvodů, uzemnění a antistatických podlah, plynová a zdvihací zařízení)
- kontrolu požárních vodovodů (hydrantů)
- právní poradenské služby a rešerše v oblasti pracovního práva a soukromého podnikání vč. zastupování při sporech o náhradu škody
- spolupráce se správami Sboru PO při školení pracovníků v požární ochraně 3. a 2. stupně a školení techniků požární ochrany a odborné přípravy požárních hlídek

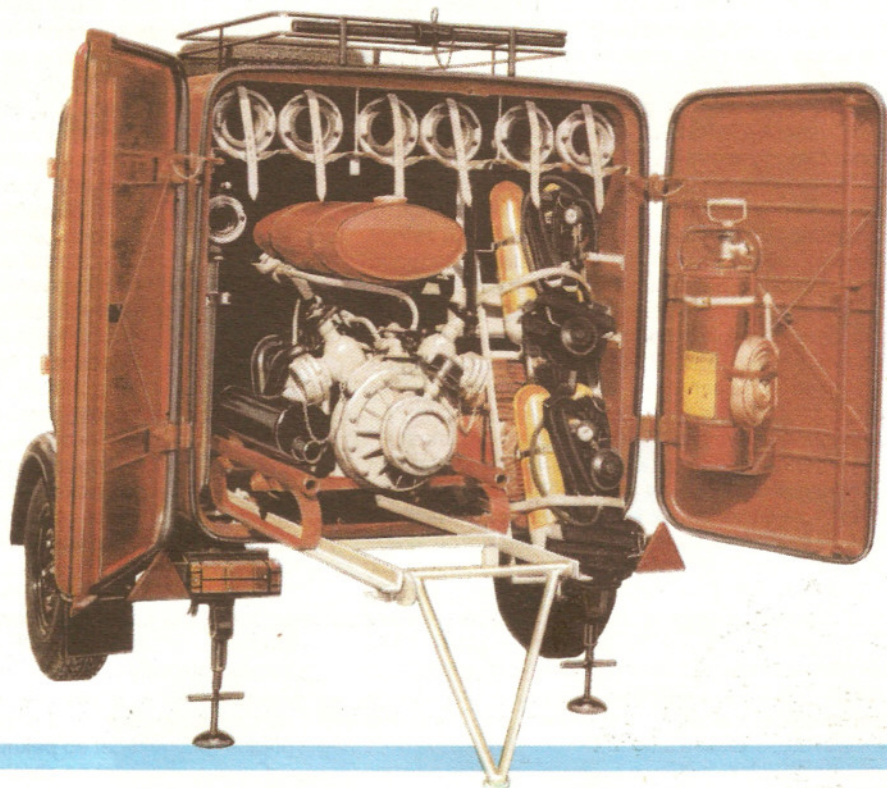
Toto je však pouze stručný výčet činností naší Společnosti. Podrobnější informace o její činnosti a organizační struktuře se můžete dozvědět v sekretariátu Společnosti pro bezpečnost a hygienu práce, Novotného lávka 5, 116 68 Praha 1, tel. č. 26 54 56 nebo 231 01 24 linka 362. Velmi rádi do svých řad přijmeme další členy a spolupracovníky, kterých se uvedená problematika profesně dotýká nebo o ní mají zájem a chtějí společně s námi napomáhat prosazování myšlenky odpovědnosti za bezpečnost a ochranu zdraví v pracovním procesu i mimo něj.

Helena JANEČKOVÁ

Výzbrojna požární ochrany NABÍZÍ

**Hasicí
přístroje,
přívěsy TSA
se stříkačkou
TS8 =
zboží
z bývalé NDR.
ZA
PŘÍSTUPNÉ
CENY Z ROKU
1990**

**VPO,
Ohradní 26,
145 13 Praha 4,
ing. Růžena
Vítková,
telefon
42 43 71-4.**

16-1-3/91

Tržní ekonomika i pomoc

Jak různorodá může být pomoc hasičů veřejnosti, dokazuje příklad ze závodu ČKD Hořovice. Závodní požárníci zde plní vzorně své povinnosti a teď si vzali práci navíc. Po okolí Hořovic se rozletěly letáčky, v nichž požárníci ze závodu ČKD nabízejí podnikům, organizacím i soukromníkům plnění vzduchových lahví na hasicí přístroje VP 200 a dýchací přístroje SATURN 55 a 57, dále dovoz pitné i užitkové vody. Jsou připraveni vypomoci při zemědělských pracích, jako je sklizeň cukrovky, kukuřice, brambor, při čištění silnic. Ve své nabídce nezapomínají ani na protipožární asistenci při žních. Rozhodně dobrý příklad z ČKD Hořovice, jak získat peníze na další činnost.

-sa-

Moravané umějí! Na oslavách 750. výročí první písemné zmínky o Komíně (části Brna) vystoupil i krojovaný soubor místního požárního sboru. Veselo bylo při písničce i dobřím vínku po dva dny. Snímek našeho spolupracovníka Emila Kúrky nás zavádí před „hasičku“ v Komíně, kde se tančí Česká beseda.

Hasiči z Liberce-Vesce postavili moderní požární zbrojnici

Z POTU A MOZOLŮ

Barvy podzimu jsou nejkrásnější v okolí Lužických a Jizerských hor. V závěru této krásné části roku však převládala v Liberci 25-Vesci červená, bílá a modrá. Barvy požárních vozidel a uniforem, které se hemžily v okolí panelového sídliště. Obyvatelům těchto domů se naskytl nevšední pohled. „Co se tu děje? Tolik aut a hasičů pohromadě?“ byly otázky obyvatel. Slavnostně se otvírala nová požární zbrojnice v Liberci 25-Vesci.

Výkopové práce „vypukly“ 11. dubna 1987. Tehdy se začala rodit chlouba vešekých hasičů. V počátcích stavby to vypadalo slibně. Organizace měla 82 členy, a tak by neměl být problém něco takového postavit. Opak byl pravdou! V prvním roce stavby se na práci podílelo 15–20 členů. S přibývajícímí měsíci a problémy s materiálem se i okruh nadšenců ztenčoval. Závěr stavby dokončovalo 8–12 lidí. Na stavbě se pracovalo od začátku v úterý a pátek odpoledne a v sobotu celý den. Když bylo potřeba, i v neděli. Chlapům šla práce od ruky. Vždyť si stavěli svůj nový stánek. V průběhu stavby se ale nepracovalo celkem sedm měsíců. Důvod? Nebylo možno sehnat materiál, cihly, tvárnice, o cementu ani nemluvě. Chvílemi se vytrácela chuť do práce i u těchto několika lidí.

Na začátku si členové zakoupili ze svých prostředků – z prostředků ZO SPO – trambus, aby mohli vozit materiál sami a nebyli závislí na akci Z. To byly první výdaje z pokladny. Po ukončení stavby se všichni divili, kolik „lahviček a bomboniér“ stavba stála. Ale tyto problémy měla asi každá organizace, která se do stavby pustila. Když byla hrubá stavba hotova, nastal veliký problém, čím ji zastřešit. Na rovnou střechu bylo potřeba mnoho betonu, který nám nikdo nechtěl dát. Našli se i tací, kteří měli radost z toho, že jsou problémy. A to bylo těsně před zimou. Nakonec se vše podařilo a na střechu „padlo“ celkem čtrnáct mixů betonu. Celá střecha se přikryla svařeným igelitem, ten se zatěžkal a byli jsme spokojeni, že alespoň trochu ochrání stavbu od dešťů a sněhu, kterého u nás bývá dost. Třetí den přišel silný vítr s deštěm a sněhem. Ráno byl na stavbu žalostný pohled. Odevšad visely cáry igelitu. To znamenalo znovu na střechu a igelit znovu svařit. Kdo to nezažil, asi tomu

neuvěří. Když v noci slézali chlapi ze střechy, nemohli narovnat zmrzlé prsty. Zimu „hasičárna“ pak už přežila dobře. Dělalý se příčky, voda a elektrika, na jaře omítky a fasáda a potom už jen dlažby, obklady a zbrojnici jsme vylepšovali. Když má být nová, ať je i hezká. Stěny obou kluboven i chodbu jsme obložili dřevem, aby se zde nám i hasičskému potěru líbilo. Při slavnostním otevření, kterého se zúčastnili i tajemník MěNV v Liberci pan Ladislav Prokeš, náčelník OS Sboru PO mjr. PO Karel Boháč, předseda OV SPO Jan Čihák, předseda MěV. SPO pan Milan Navrátil a zástupce velitele OÚ Sboru PO npor. PO Václav Sádovský, byla zhodnocena práce členů ZO. Vždyť více než 1300 hodin odpracovalo pět členů a dalších šest členů více než 500 hodin. „Byla to pořádná zabíračka“, řekl velitel sboru Ladislav Krejchich. „Ještě sice budeme mít práci při terénních úpravách, vysazování stromků, ale budova je hotová.“

Práci členů ocenil i tajemník MěNV v Liberci Ladislav Prokeš malým dárkem do vybavení klubovny. Když poděkoval za vykonanou práci mjr. PO Karel Boháč, zvedl v ruce svazek klíčků převázaných mašličkou. Předal je veliteli DVPS Ladislavu Krejchichovi se slovy: „Věřím, že z těchto klíčků budete mít stejnou radost jako z právě otevřené zbrojnice. A aby vaše garáž byla využita, máte venku postavenou novou Avii – 30. Vždyť váš sbor byl vždy jedním z nejlepších v okrese Liberec a věřím, že i nadále bude!“ Radost z nového auta byla veliká. Nebylo se čemu divit, že velitel i oba výjezdoví řidiči Mirek Palír a Jirka Šimon vyběhli ven a lahví šampaňského pokřtili nový automobil.

Zbrojnice bude využita pro schůzovou a školící činnost vešekého, ale i okolních sborů. Pokud bude potřeba, využije klubovnu i městský a okresní výbor SPO v Liberci. Rovněž zde budou pořádány oslavy členů – jubilatů. Protože jsou peníze potřeba v každé organizaci, bude klubovna otevřena i jako vínárna v pátek, sobotu a neděli, protože obyvatelé sídliště si přijdou rádi posedět do pěkného a čistého prostředí.

Celkový rozpočet na zbrojnici byl 1 800 000 Kčs. Ušetřeno bylo celkem 250 000 korun.

Jan SUŠER

Ing. Marie ŠVESTKOVÁ

Pokračování

Poskytováním poradenství o bezpečnosti při práci organizacím nejsou dotčeny povinnosti a odpovědnost organizací vyplývající z předpisů k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení a z předpisů upravujících pracovní podmínky. Poradenství se vztahuje rovněž na předpisy k zajištění bezpečnosti technických zařízení v jaderné energetice. Poradenství se poskytuje zejména v těchto oblastech:

- dokumentace staveb, technických zařízení a technologií
- prototypy strojů a zařízení
- povinnosti organizací k zajištění bezpečnosti práce u dovážených technických zařízení
- odborná způsobilost pracovníků organizací
- základní požadavky k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení (vyhláška ČÚBP č. 48/1982 Sb.)
- postup orgánů a organizací při navrhování, projektování, výrobě, montáži, opravách, rekonstrukcích, při uskutečňování výstavby včetně zkoušek, provozu a trvalém vyřazování technických zařízení v jaderné energetice
- povinnosti organizací při projektování, konstrukci, výrobě, montáži, provozu, obsluze, opravách, údržbě, revizích, kontrolách a zkouškách technických zařízení
- evidence, registrace a vyšetřování pracovních úrazů, nehod (havárií) a poruch technických zařízení

- tvorba předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, výjimečně řízení aj.

Poradenská činnost je poskytována organizacím vždy na základě jejich písemných či ústních žádostí po předchozím telefonickém nebo písemném ujednání na konkrétní termín, a to buď přímo Českým úřadem bezpečnosti práce nebo podřízenými jednotkami, tj. inspektoráty bezpečnosti práce ve všech krajích České republiky, včetně hlavního města Prahy. Vedle předem sjednaného poradenství poskytuje soustava Českého úřadu bezpečnosti práce rovněž písemnou poradenskou činnost formou odpovědí na písemné dotazy a podává návrhy na zlepšení bezpečnosti práce a technických zařízení přímo při dozorové činnosti v organizaci.

Poradenské dny na jednotlivých inspektorátech bezpečnosti práce:

IBP pro hl. m. Prahu – Praha: každé pondělí od 8.00 do 12.00 hod.

IBP pro Středočeský kraj – Praha: každé úterý

IBP pro Jihočeský kraj – České Budějovice: každého 4., 11., 19. a 26. v měsíci

IBP pro Západočeský kraj – Plzeň: každé pondělí a každého 4. a 19. v měsíci

IBP pro Severočeský kraj – Ústí nad Labem: každé úterý

IBP pro Východočeský kraj – Hradec Králové: každého 4. a 19. v měsíci

IBP pro Jihomoravský kraj – Brno: každého 4. a 19. v měsíci

IBP pro Severomoravský kraj – Ostrava: každé pondělí a každého 3. a 19. v měsíci

Pokud určené dny připadnou na sobotu či neděli, poradenské dny se přesouvají na dny předcházející.

Poradenství o bezpečnosti při práci se na všech inspektorátech bezpečnosti práce provádí již třetí rok a lze říci, že je organizacemi využíváno ve značném rozsahu. Okruh konzultací a nejrůznějších problémů v oblasti bezpečnosti práce, technických zařízení a dodržování předpisů pracovních podmínek je velmi široký. Přesto jsou pracovníci organizací při těchto konzultacích upozorňováni na konkrétní ustanovení bezpečnostních předpisů, které při řešení daného problému je nutné vzít v úvahu, a dále na způsob nebo varianty možných řešení. Pouze zcela ojediněle a v odůvodněných případech jsou jim doporučeny žádosti o výjimky.

Závěrem je nutno říci, že provádění poradenské činnosti soustavou Českého úřadu bezpečnosti práce ve všech jejích formách je přijímáno organizacemi velmi pozitivně. Lze očekávat, že bude docházet k jejímu dalšímu zvyšování. Neboť zajišťování bezpečné práce, bezpečného a bezporuchového stavu strojů a technických zařízení bude nutné pro efektivní ochranu zdraví pracovníků v pracovním procesu, zejména v souvislosti se závažnými změnami v ekonomických mechanismech našeho hospodářství v ČSFR.

TECHNIKŮM PO

Josef ČERNÝ

Funkci technika požární ochrany nebo funkci zřízenou podle § 8 zákona ČNR č. 133/1985 Sb., o požární ochraně mohou vykonávat jen pracovníci s požadovanou odbornou způsobilostí. Odbornou způsobilost mají za povinnost tyto pracovníci prokazovat při ustanovení do funkce, výjimečně nejpozději do šesti měsíců od ustanovení do funkce, jestliže se v tomto období připravují na ověření (zkoušku) odborné způsobilosti. Odborná způsobilost se ověřuje zkouškami a prokazuje se osvědčením.

Praxe již delší dobu poukazuje na nesprávnou interpretaci a aplikaci těch ustanovení předpisů o požární ochraně, jež upravují splnění podmínky výkonu funkce technika požární ochrany, to je odborné způsobilosti.

Nejčastěji se jedná o případ, kdy je funkce obsazena novým pracovníkem a ten nesplňuje podmínku odborné způsobilosti a ani se nepřipravuje na ověření

odborné způsobilosti. Vedoucí organizace, ale i nadřízený orgán mající za povinnost odbornou přípravu a zkoušky odborné způsobilosti tohoto okruhu pracovníků zajišťovat, tolerují nesplnění podmínky odborné způsobilosti, resp. obsadí funkci pracovníkem, který se ještě **nepřipravuje** na její ověření. V tom dochází k závažnému porušení jednoho ze základních předpisů o požární ochraně (§ 23 vyhl. č. 37/1986 Sb.).

S výkonem funkce technika požární ochrany organizace je spojena značná odpovědnost a nelze v zájmu organizace a ústavou zaručených práv občanů tolerovat, že do funkce bude obsazen pracovník nesplňující základní podmínku nebo takového, u kterého ještě není známo, zda tuto podmínku je ochoten a schopen splnit.

Doposud získané poznatky žel potvrzují nízkou úroveň právního vědomí vedoucích pracovníků ve vedení organi-

zací. Jinak by k takovýmto situacím nemohlo docházet. K obsazování funkcí techniků požární ochrany je vedoucími pracovníky přistupováno jako k plnění právní povinnosti nikoli z hlediska ochrany zájmů vlastní organizace. S tím úzce souvisí otázka organizačního začlenění, resp. podřízenosti tohoto pracovníka a jeho vztah k vedoucímu organizace. Je známou skutečností, že vedoucí organizací, kteří správně pochopili důvody ustanovení technika požární ochrany, ho také ve vlastním zájmu i v zájmu organizace přímo řídí. Technik požární ochrany musí být garantem vysoce kompetentních rozhodnutí vedoucího organizace na úseku požární ochrany. Ta jsou podmíněna i jeho postavením v organizaci. Postavení technika požární ochrany bude v podmínkách tržního hospodářství nabývat na významu při řešení otázek požární ochrany s orgány státní správy, pojišťovnou, státním úřadem, bankou a podobně.

(Pokračování)

Ing. Zdeněk HANUŠKA

IDENTIFIKACE HAVÁRIE S NEBEZPEČNÝMI LÁTKAMI (POKRAČOVÁNÍ)

Pomoc při identifikaci havárie s nebezpečnými látkami mohou poskytnout také přepravní dokumenty umístěné v přepravních prostředcích, zejména tzv. Pokyny pro případ nehody. V nich a dalších dokladech o nákladu lze nalézt přesné určení druhu látky. Nevýhodou je, že jejich dosažení vyžaduje vstup do prostoru zasaženého látkou. Stává se často, že doklady o vozidle jsou spolu s raněným řidičem odvezeny z místa nehody.

Bohužel je třeba počítat také s tím, že přepravci nařízením a dohody o přepravě nebezpečného zboží nedodrží nebo náklad označí chybně. Ostražitost jednotky PO z nebezpečné látky nesmí proto opadnout, ani když při přiblížení neuvidí varovné tabule nebo nápisy. S nebezpečnými látkami se musí počítat všude tam, kde se:

- projevují zvláštní průvodní jevy při hoření a rozvoji požáru; i těmi může být například neobvyklá barva plamene, kouře, zápach, ale také výbuchy, žíhivé plameny a spontánní hoření, rychlé šíření požáru na vozidle i mimo něj i po nehořlavých materiálech apod.;

- v blízkém okruhu místa nehody se barví nebo odumírá vegetace, umírají zvířata (drobní obratlovci, ptáci);

- kolem místa nehody se vytváří mlha, „vlní se“ vzduch nad vozidlem, je slyšet syčení unikajícího plynu nebo praskání konstrukcí;

- náklad (zboží) je uloženo ve zvláštních obalech – kanystry, skleněné nádoby, tlakové lahve, mohutné izolace na nádobách.

Do okamžiku, než se ověří, zda jde o havárii s nebezpečnými látkami nebo ne, musí jednotka PO postupovat, jako by se o nebezpečné látky jednalo, musí počítat s nejvyšším nebezpečím, to znamená s jedy, s výbušninami, nenadálým vznikem požáru při sebemenší iniciaci. O tom všem příště.

Přehled některých výstražných značek podle dohody ARD/RID (obr. vlevo)

Při ropné havárii na Labi pomáhala požárníkům s narušováním oleje na březích i pracovní loď Povodí Labe.
Foto Miroslav VODĚRA

	"NEBEZPEČÍ VÝBUCHU"
	"NEBEZPEČÍ OHNĚ" <i>/lehce zápalné kapaliny/</i>
	"NEBEZPEČÍ OHNĚ" <i>/lehce zápalné pevné látky/</i>
	"SAMOZÁPALNÉ LÁTKY"
	"NEBEZPEČÍ VÝVINU HOŘLAVÝCH PLYNŮ PŘI STYKU S VODOU"
	"LÁTKY PŮSOBÍCÍ VZNĚTLIVĚ"
	"JEDOVATÉ LÁTKY"
	"ZDRAVÍ ŠKODLIVÉ LÁTKY"
	"ŽÍRAVÉ LÁTKY"
	"RADIOAKTIVNÍ LÁTKY-KATEGORIE I"
	"RADIOAKTIVNÍ LÁTKY-KATEGORIE II"
	"RADIOAKTIVNÍ LÁTKY-KATEGORIE III"

POJIŠTĚNÍ PRO PODNIKATELE

V našich řadách jsou mnozí členové, kteří se rozhodují, zda začnou podnikat v široké paletě různých povolání. Při rozhodování o podnikání a zejména při jeho vlastním zahájení je třeba vzít v úvahu, že dnem 1. května 1990 vstoupil v účinnost zákon o soukromém podnikání občanů, který v ustanovení § 22 zavedl zákonné pojištění odpovědnosti za škodu vzniklou pracovníkům podnikatele při plnění pracovních povinností. Toto pojištění vyplývá tedy ze zákona a vztahuje se na ty podnikatele, kteří zaměstnávají alespoň jednoho pracovníka.

Pojišťovna je v tomto případě povinna za podnikatele nahradit škodu, za kterou odpovídá podle zákoníku práce. Dále nahradí náklady soudního jednání, pokud se k jejich úhradě písemně zaváže. Pojištěný podnikatel (na to právě začátečník nesmí zapomenout) je povinen poskytnout pojišťovně součinnost, zejména bez zbytečného odkladu jí oznámit, že došlo k události, při níž vznikla jeho pracovníkoví škoda, a podat úplné a pravdivé písemné vysvětlení této události. Je také povinen jí sdělit, že je proti němu uplatňován požadavek na náhradu škody.

Podnikatel si ovšem musí uvědomit, že pojišťovna má právo na náhradu částky, kterou vyplatila, jestliže on sám porušil své povinnosti vůči pojišťovně, způsobil škodu pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky, jestliže ji způsobil úmyslně anebo porušil-li předpisy o bezpečnosti a ochraně při práci.

Pojistné se platí pro příslušný kalendářní rok, a to zpětně (nelze předem přesně určit počet zaměstnanců apod.), nejpozději vždy do 15. května následujícího roku. Hradí se z celkové roční výše hrubých mezd a odměn vyplacených pracovníkům, které pojištěný podnikatel zaměstnával v předchozím roce.

Kromě tohoto – zákonného – pojištění zavedla pojišťovna smluvní pojištění podnikatelů, a to pojištění odpovědnosti za škodu, pojištění majetku a úrazové pojištění.

Při smluvním pojištění odpovědnosti za škody se pojištění vztahuje na škody, pokud za ně podnikatel ze zákona jinému odpovídá. Podkladem pro výpočet pojistného je v daném případě pojistná částka, kterou si stanoví pojištěný sám. U základního pojištění, které zahrnuje obecnou odpovědnost podnikatele vyplývající z jeho činnosti, je určen minimální obnos – 500 000 Kčs, který si může pojištěný zvýšit. Obecně je třeba říci, že právě začínající podnikatelé by na pojištění neměli šetřit. Je pravdou, že v případech, kdy nedojde k požáru, krupobití, krádeži či např. jiné živelní škodě, se zdá, že pojišťovna získává bezpracně prostředky. Tomu tak je pouze z pohledu jednotlivce, nikoliv z celého kolektivu pojištěných, který musí vytvořit určitý pojistný fond, z kterého se jednotlivé škody hradí. I v současné době

Dobrovolný veřejný požární sbor v Desné u Tanvaldu v Jizerských horách vyjíždí za každých povětrnostních podmínek.
Foto Jiří ČERNÝ

je dostatek případů, kdy si např. nepojištěný občan nemůže po dlouhou dobu koupit nového Favorita, který mu byl odcizen neznámým pachatelem a třeba rozprodán na součástky. Na víru, že se mu „nemůže nic stát“, by právě začínající podnikatel mohl doplatit.

Doplňkově lze sjednat pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou na věcech, které nejsou ve vlastnictví podnikatele, anebo na věcech, které převzal do opravy, ke zpracování, úpravě, prodeji, do úschovy nebo k poskytnutí pomoci, na věcech, které přepravuje dopravním prostředkem a pojištění odpovědnosti za škodu vzniklou jinak než zničením, poškozením nebo ztrátou věci, na zdraví nebo smrti.

Pojištěním majetku lze pojistit věci, které má pojištěný ve vlastnictví nebo ve správě, v trvalém užívání na základě písemné dohody, v dočasném užívání anebo je má převzaté od občana při poskytování služeb nebo od organizace na základě smlouvy o provedení opravy apod.

Motorová a přípojná vozidla ve vlastnictví nebo v užívání podnikatelů se pojišťují pro případ poškození, zničení nebo odcizení motorového vozidla (tzv. KASKO). Sjednávají se s fakultativní spolučástí ve výši 300, 500, 1500 a 3000 Kčs.

Obdobně jako u pojištění motorových vozidel občanů je možno sjednat i pojištění pro případ poškození nebo zničení ži-

velní událostí a pro případ odcizení (tzv. omezená havárie).

Pro pojištění vozidel podnikatelů platí sazby pro smluvní pojištění motorových vozidel občanů, které se však u půjčoven a autoškol zvyšují o 100 % a u vozidel taxiskupby o 50 %.

Podnikatel může také sjednat úrazové pojištění pro osoby, jimž poskytuje služby (např. pro žáky školy, výcviku apod.) a v případech, že není zapsán v podnikovém rejstříku, i pro své zaměstnance.

Pro podnikatele v zemědělské výrobě nabízí pojišťovna např. základní pojištění pro případ hromadných škod, které zabezpečuje ochranu proti škodám na zvířatech způsobených nebezpečnými nákazami, jinými hromadnými onemocněními infekčního nebo parazitního původu, živelními a dalšími riziky. Pojištění rostlinné výroby je zaměřeno na náhradu škod poškozením nebo zničením plodin krupobitím, živelní událostí, vyzimováním a jarním mrazem.

V rámci jednotlivých druhů pojištění se jeví jako výhodná možnost spoluúčasti na škodě ve výši 10 %, 25 % nebo 50 %, což samozřejmě umožňuje platit nižší pojistné.

Protože v krátkém článku nelze postihnout všechny podrobnosti, doporučujeme informovat se o pojištění podnikatelů v České státní pojišťovně.

Josef CHALOUPECKÝ

ňové, poháněné motorem vozidla s pomocným pohonem, který je vyveden z přední části základní převodovky. Plynová vývěva je namontována na výfukové potrubí motoru a slouží k zaplavení čerpadla při čerpání vody z volného zdroje.

Pěnotvorné zařízení jako celek je složeno z proudového přiměšovače, regulační klapky, elektronické regulace, pěnidlového čerpadla a spojovacího potrubí.

Milan TESAŘ

Cisternová automobilová stříkačka T 815 se svou koncepcí řadí mezi těžké klasické cisterny pro zásah vodou a pěnou. Je to speciální vozidlo určené k hašení požárů vysoce hořlavých látek uzpůsobené k rychlému zásahu i v místech s nedostatkem vody. Obsah nádrží hasících látek a vysoký výkon čerpacího zařízení, které je vybaveno elektropneumatickým ovládním, jsou předpokladem rychlé likvidace nebezpečných požárů i při velmi ztížených klimatických podmínkách.

Je zde použito šasi T 815 PR 2. Podvozek šasi tvoří centrální nosná roura s rozvodovkami náprav a skříň přídatné převodovky. Motor je vznětový čtyřdobý vzduchem chlazený dvanáctiválec s rozvodem OHV s přímým vstřikem paliva. Převodovka má 10 rychlostních stupňů vpřed a 2 stupně pro jízdu vzad. Přední náprava je kyvadlová, odpružená torzními tyčemi, doplněnými hydraulickými teleskopickými tlumiči. Zadní nápravy jsou kyvadlové s nezávisle odpérovacími polonápravami pneumatickými vaky, doplněny hydraulickými teleskopickými tlumiči.

Vodní nádrž je hranolovitého tvaru, svařena z ocelového plechu. Nádrž je vybavena třemi řadami vlnolamů a zařízením pro dálkovou kontrolu množství vody. Na horní části je průlez o průměru 400 mm s odklopným víkem, jehož uzavírací mechanismus tvoří zároveň pojistný pře-tlakový ventil. Vedle průlezu je válcové těleso membránového ventilu, které zajišťuje odvodušnění nádrže při činnosti čerpacího zařízení a odvod vody z nádrže pod vozidlo při jejím přeplnění. Plášť ná-

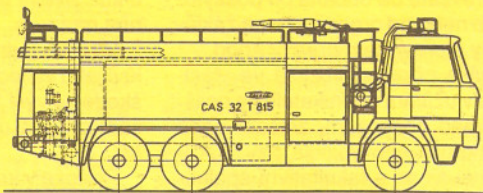
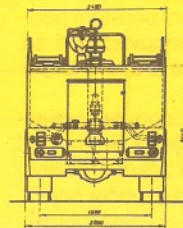
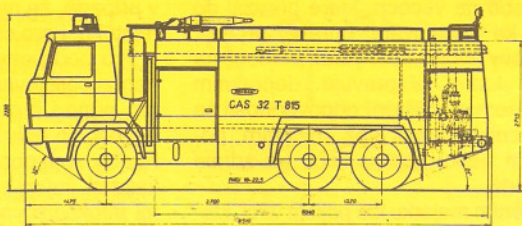
drže je tepelně izolován polyuretanovou pěnou.

Pěnidlové plastové nádrže jsou na voze, které jsou navzájem propojeny. Vodní čerpadlo je odstředivé, jednostup-

ZÁKLADNÍ TECHNICKÁ DATA VOZIDLA

maximální celková hmotnost	24 000 kg
maximální výkon motoru	235 kW
maximální otáčky motoru	2200 ot. min ⁻¹
zákl. spotřeba paliva	36.6 l/100 km
obsah palivové nádrže	230 l
maximální rychlost	98 km/hod
napětí el. instalace	12 V
ukostřen pól	záporný
ČERPACÍ ZAŘÍZENÍ:	
jmenovitý průtok vody	3200 l.min ⁻¹
jmenovitý pracovní tlak	0,8 MPa
maximální tlak čerpadla	1,6 MPa
maximální sací výška	7,5 m
maximální výkon přiměšovače	200 l.min ⁻¹
obsah vodní nádrže	8200 l
obsah pěnidlových nádrží	2x400 l

Příště pokračování na téma údržba a ošetřování CAS 32-T 815.

Jiří ŽIŽKA

HISTORIE II.

(POKRAČOVÁNÍ)

V minulém čísle jsme vás seznámili s nutností zavedení a používání protiplynové služby u jednotek PO, s vývojem dýchací techniky a začátky protiplynové služby u hasičů.

Pokládám za nutné vás informovat podrobněji o nejstarším profesionálním hasičském útvaru. Jedná se o hasičský útvar hl. města Prahy, který byl založen v roce 1853.

Jeden z prvních písemných dokumentů, které jsem dostal k dispozici o používání dýchací techniky u pražských hasičů, pochází z roku 1903. Je popsáno v knize, která byla vydána k 50. výročí založení hasičského sboru (Památník k 50. výročí založení Hasičského sboru Královského hlavního města Prahy). Zde je již popsán a zobrazen dálkový hadicový dýchací přístroj přetlakový, kde vzduch byl vhnán do hadice dmychadlem.

Zajímavá je svým obsahem knížka od ing. Oldřicha Uhra z roku 1934 Hasičská čítanka – předpisy výcviku. Zde celá jedna kapitola pojednává o protiplynové službě (ochraně), kde je podrobně popsán výcvik a školení. Určitě by nám v mnohém jak ve výcviku, tak i ve školení i v dnešní době mohla být vzorem důsledností výcviku. Rovněž zde je popsána a zobrazena technika protiplynové služby používané v té době. Je jen na škodu, že nelze z technických důvodů přetisknout dobové fotografie dýchací techniky.

Ve výzbroji převažovaly plynové masky s filtry buď univerzálními, nebo filtry speciálními na různé škodlivé plyny. Velmi zdařilé a pro dnešní dobu poučné je základní pravidlo o používání masek.

Foto Emil HRUBAN

Citují:

1. Uvaž bedlivě, o jaký případ škodlivého ovzduší se jedná, zvláště jakého filtru nebo přístroje použití.

2. Masku je nutno nasadit vždy mimo zamořený objekt, během prací nesmí být maska sejmuta, ani při jakýchkoliv obtížích.

3. Po vniknutí do zakouřených prostor pečujeme o jejich rychlé provětrání, jakmile požár byl sražen; větrání prováděno buď tak, aby kouř nebo otravné plyny nemohly vniknout do jiných objektů.

4. Všechny práce konáme rozvážně, bez vzrušení, s klidem, vždy však rychle, aby bylo zabráněno rozšíření požáru.

5. V mimořádných případech buď vždy postaráno předem o záložní mužstvo; výměna se musí státi ihned, kdykoli o to útočící žádají.

6. Po namáhavém výkonu nesníme masku ihned, nýbrž až když jste se chvíli zdrželi mimo zamořený objekt; činíme tak proto, aby přechod nebyl pro dýchací ústrojí tak náhlý, teprve po kratším a mělčím dýchání po sejmutí masky počneme dýchat dlouze a zhluboka.

Konec citátu.

OCHRANA POTRUBÍ

Dne 26. srpna 1990 byl na ohlašovnu požáru v Opavě ohlášen požár slámy. K požáru vyjela jednotka okresního útvaru Sboru PO. Byla nasazena T 815-CAS 32 s použitím kropicí lišty. Cisterna objížděla obvod požáru. Změnou směru silného větru došlo vlivem sálavého tepla k poškození trubek z plastické hmoty vzduchového rozvodu. Následkem úniku vzduchu z rozvodu

došlo k zablokování vozidla a tím znemožnění úniku z prostoru zasaženého požárem. Následkem závady došlo k dalším škodám na vozidle – k opálení laku a ohoření dvou pneumatik. Celková škoda činila asi 15 000 Kčs. Tato problematika ochrany potrubí proti poškození je řešena ve spolupráci s výrobním závodem.

Milan TESAŘ

Další protiplynovou výzbrojí byly i izolační přístroje, a to:

- „Audos model, MR 3“ 3hodinový
- „Audos model, MR1 1/2“ jedenapůlhodinový
- „Audos model, OR 1/2“ půlhodinový

Zajímavostí je tzv. přístroj proxlyenový, pravděpodobně byl zaveden pouze pokusně. Jde o typ, kde se kyslík potřebný k dýchání vytváří přímo v přístroji chemickou reakcí.

V příštím pokračování se budeme zabývat již současností protiplynové služby v PO.

PROČ
V UHERSKÉM HRADIŠTI
OBČAS LÉTAJÍ VZDUCHEM
RAJČATA?

SÚDIT
SA NEBUDÚ ...

... i když občas je narušen poklidný život města na Moravském Slovácku. Útvar Sboru PO má svůj stánek sice mimo historické centrum, ale v těsné blízkosti obytných panelových domů. A protože život hasičů bývá zpestřován i nočními výjezdy k zásahům či cvičnými akcemi, rozespálí obyvatelé paneláků reagují někdy dost nevrle. A když jsou po ruce rajčata ... Ale nechme vyprávět zástupce velitele útvaru npor. PO Miloše Rozuma – třeba o tom, jak zde prožívali loňský rok:

„Nebyl nijak výjimečný – kromě návštěvy papeže na Velehradě. Při ní jsme zajišťovali hlavně letiště. Výjezdů bylo k 1. listopadu 233, více technických než k požárům. Při tak suchém létě hořely hlavně lesy a tráva, občas nějaký domek. Jinak zasahujeme různě. Otevíráme majitelům byty, odčerpáváme vodu, vyprošťujeme z výtahů. Lidé si zvykli volat nás vždy, když jim nepomůže jiná kompetentní organizace. Třeba k prasklému ústřednímu topení. Dokonce na nás chtějí vyčistit kanál, nabít baterii a podobně. Někdy vede zásah i k nepříjemnostem, to když se třeba manželé rozvádějí a jeden z nich se nemůže dostat do bytu. Takovéhle „služby“ omezujeme. Často jsme voláni k do-

pravním nehodám. Nejsmutnější je vyprošťování mrtvých, to bylo loni asi ve třech případech. Při těchto zásazích nám ale chybí solidní vyprošťovací technika, hlavně vaky. Všechno taháme na lanech.

Chybí nám toho samozřejmě víc. Na co stačíme, upravujeme si sami. Například dvanáctsetrojky, nebo Avii – Furgon, který jsme si vybavili rozpínacím agregátem. Vyplatilo se to, třeba když v Mesitu spadla hala. Tehdy to 22 lidí nepřežilo. Špatné je to i s výškovou technikou. Máme žebřík AZ 30 a plošinou PP 20. Pravda je, že při větším požáru voláme požárníky z Hodonína, Zlína a další.

Máme stanici útvaru ještě v Uherském Brodě, ale bývalý okres má délku 70 kilometrů. V některých částech je velmi řídká telefonní síť, takže k oznámení požáru dochází s velkým prodlením. Nejen v naší oblasti, ale v celé republice by bylo potřeba zlepšit spojovou službu a zřídít skutečně fungující ohlašovací požárů. Do některých odlehlých částí okresu se jede až 20 minut. Samozřejmě spolupracujeme s dobrovolnými požárními sbory. Perfektní jsou v Kunovicích, Bojkovicích, Uherském Ostrohu ... Špatné zkušenosti máme naopak třeba se sborem ve Zlechově. A někde nás od zásahu doslova vyhánějí.

Foto Jiří ČERNÝ

To bývají nepříjemné situace. Výborná je spolupráce se ZPÚ Kolorlač Staré město, Let Kunovice.

V těch věcech, které nás trápí, mohou ještě dlouho pokračovat. Patří k nim i výstroj. Například boty pro řidiče. V půllitrech není žádný cit. Nebo pořádné protichemické ochranné obleky. Vždyť zásahů, kdy máme co dělat s toxickými látkami, je čím dál více. Bohužel je nám jasné, že budeme-li patřit po této stránce pod starosty obcí, ti na to ještě dlouho mít ne-

budou, aby nás vybavili. Slouží nám v současné době 75 i s okresní správou Sboru PO. Do směny stavíme 11 požárníků. Lidí nám chybějí, hlavně řidiči, ale nechceme zatím nikoho přibírat, dokud se nevyjasní, jak to s požárníky bude dál.

Ještě o jednom problému, který nám ztrpčuje život, bych měl hovořit. Jsou to plané poplachy, lidé si prostě dělají legra-

ci. Volají z budky, že někde hoří nějaký objekt. Dvě cisterny s osmi lidmi jedou třeba 40 kilometrů a tam je klid. Veřejná bezpečnost má stejný problém. Vyšetřuje se to, ale zatím bez velkého úspěchu."

Jak se zdá, ta rajčata v životě uherkohradištských požárníků nehrají podstatnou roli, spíše ukazují na úroveň některých obyvatel desetipatrového panelá-

ku, v němž se už tolikrát muselo pomáhat lidem dostat se z výtahu. Pro kulaté červené plody sa Slovácko rozhodně súdeit nebude. Ale toho, kdo vstupuje do telefonní budky s úmyslem zneužít tísňových čísel pro svou legraci, by zákon měl postihnout co nejcitelněji.

Jana KREJČOVÁ

PROTI SKVRNÁM NA VODĚ

Ne ojedinele se na ohlašovny požárů dostávají hlášení, která vyžadují zásah jednotek PO při likvidaci havárií v vodních tocích.

Mrtvé ryby, zápach, špinavá pěna, kal a mastnota na hladině jsou vždy signalizující faktory, které hovoří o selhání lidského činitele při manipulaci s látkami, které tyto havárie zapříčiňují. Dnes a denně můžeme číst v novinách, poslouchat v rozhlase či vidět v televizi, co takové selhání způsobí. Ropné látky, amoniak, těžké kovy a další škodlivé látky v našich řekách a ostatních vodních tocích si vyžadují stále vyšší daň. Jsou vynakládány nemalé částky na likvidaci každé havárie, která napáchá velké škody nejen finanční, ale i ekologické.

Řada lidí podceňuje technologické předpisy při manipulaci s těmito látkami. Dalším problémem je nedbalost člověka, o čemž se dočteme v závěrečných vyšetřovacích komisích, kde se například konstatuje, že pracovník zapomněl uzavřít ventil nádrže, a proto vyteklo mnoho škodlivých látek do vodních toků. To dokazuje, že tomuto nebezpečí není věnována patřičná pozornost.

Již před několika měsíci byla svolána společná porada všech velitelů jednotek PO z povolání okresu Chomutov společně s pracovníky Povodí Ohře, kde byly projednány společné postupy při přípravě k likvidaci případných havárií. Závěrem jednání bylo dohodnuto i společné cvičení pracovníků Povodí Ohře a požárních útvarů k nacvičení a ověření si vlastní spolupráce přímo v terénu.

Dalším krokem na závěr roku 1990 z iniciativy velitele požárníků na elektrárně v Prunéřově u Chomutova praporčíka PO Z. Dvořáka po dohodě s ředitelem EPRU II. ing. Hašplem bylo na tomto závodě setkání pracovníků Výzkumného ústavu textilního v Liberci. Sešli se zde pracovníci na úseku požární prevence, okresní správy Sboru požární ochrany Chomutov, zástupci jednotlivých elektráren, vodohospodářů, požárníci – zástupci ozbrojených složek a další, kteří měli zájem o odborný výklad a praktické předvedení nového výrobku na odstranění ropných produktů při ekologických haváriích. Přítomným se představil pracovník výzkumu ing. Z. Burian s materiálem s názvem FIBROIL.

Praktické použití bylo předvedeno na nádrži průmyslových vod v areálu závodu, kde bylo úmyslně rozlito asi 10 litrů oleje a potom následně odstraněno novým výrobkem bezezbytku. Pracovníci výzkumu se vyslovili, že tato textilie je víceúčelová a výhodnější, než dosud užívaný VAPEX, zejména proto, že se dá použít jako prevence (pod stroje, automobily, při přečerpání olejů apod.). Pracovníci ústavu mají snahu o ještě dokonalejší

vlákninu, aby se přiblížili normě dovážené tkaniny značky 3 M CIL SORBENT. Je to první krok k ekologickému zlepšení stavu našich vod v nádržích, řekách, potocích a jinde. Prevence je náš stálý úkol. Proto se hledají všechny možné náměty a způsoby, jak haváriím a značným škodám zabránit, než tyto jevy v rozporu se zákonem nastanou.

Ludvík KOSTRHUN
Foto Jaromír DOČKAL

KDYBY BYL JEN OHEŇ

V minulém čísle jsme si tak trochu s důrazem na statistiku pohovořili o mnichovských hasičích z povolání. Zmínili jsme se však i o zachráněném slovi, o potápěčích i o autonehodách, o požárech v metru, o zříceném dopravním letadlu do středu města. Nic z toho jsme pochopitelně při své návštěvě nemohli vyfotografovat.

Mezitím nám naši mnichovští kolegové poslali pár fotografií, které vám předkládáme k doplnění reportáže z minulého čísla.

Připravil dr. Karel HELMICH

